

USTAWA

z dnia 2010 r.

o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy - Prawo łowieckie¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 3 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) realizację strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań;”;

2) w art. 5 po pkt 11a dodaje się pkt 11b w brzmieniu:

„11b) roślina, zwierzę lub grzyb dziko występujący – żywego osobnika rośliny, zwierzęcia lub grzyba z danego gatunku lub zdolne do przeżycia: gamety, zarodniki, nasiona, jaja lub części osobników, dzięki którym mogą one rozmnażać się, nie pochodzące z uprawy lub hodowli z wyjątkiem wprowadzonych do środowiska przyrodniczego w celu odbudowy populacji;”;

3) art. 48 otrzymuje brzmienie:

„Art. 48. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

1) gatunki roślin:

a) objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,

b) objętych ochroną częściową,

c) objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,

d) wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk,

2) zakazy, wybrane spośród zakazów, o których mowa w art. 51 ust. 1 i 1a, i odstępstwa od zakazów, wybrane spośród odstępstw, o których mowa w art. 51 ust. 2, właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków roślin,

3) sposoby ochrony gatunków, w tym wielkość stref ochrony

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji częściowego wdrożenia postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. UE L. 20 z 26.01.2010, str.7) oraz dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15 , t. 2, str. 102).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. Nr 157, poz. 1241 i Nr 215, poz. 1664 oraz z 2010 r. Nr 76, poz. 489 i Nr 119, poz. 804.

- kierując się potrzebą ochrony dziko występujących roślin, ich siedlisk, ostoi lub stanowisk oraz wymaganiami ekologicznymi, naukowymi i kulturowymi, a także biorąc pod uwagę obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa Unii Europejskiej.”;

4) art. 49 otrzymuje brzmienie:

„Art. 49. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

1) gatunki zwierząt:

- a) objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,
- b) objętych ochroną częściową,
- c) objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,
- d) wymagających ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania,

2) zakazy, wybrane spośród zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 i 1a, i odstępstwa od zakazów, wybrane spośród odstępstw, o których mowa w art. 52 ust. 2, właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków zwierząt,

3) sposoby ochrony gatunków, w tym wielkość stref ochrony

- kierując się potrzebą ochrony dziko występujących zwierząt, ich siedlisk, ostoi lub stanowisk oraz wymaganiami ekologicznymi, naukowymi i kulturowymi, a także biorąc pod uwagę obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa Unii Europejskiej.”;

5) art. 50 otrzymuje brzmienie:

„Art. 50. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

1) gatunki grzybów:

- a) objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,
- b) objętych ochroną częściową,
- c) objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,
- d) wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk,

2) zakazy, wybrane spośród zakazów, o których mowa w art. 51 ust. 1 i 1a, i odstępstwa od zakazów, wybrane spośród odstępstw, o których mowa w art. 51 ust. 2, właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków grzybów,

3) sposoby ochrony gatunków, w tym wielkość stref ochrony

- kierując się potrzebą ochrony dziko występujących grzybów, ich siedlisk, ostoi lub stanowisk oraz wymaganiami ekologicznymi, naukowymi i kulturowymi, a także biorąc pod uwagę obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa Unii Europejskiej.”;

6) w art. 51:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W stosunku do dziko występujących roślin lub grzybów gatunków objętych ochroną gatunkową mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) umyślnego niszczenia;
- 2) umyślnego zrywania lub uszkodzania;
- 3) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych lub niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach;
- 5) pozyskiwania lub zbioru;
- 6) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 7) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu w celu sprzedaży okazów gatunków;
- 8) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 9) umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym;
- 10) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W stosunku do innych niż dziko występujących roślin lub grzybów gatunków objętych ochroną gatunkową może być wprowadzony zakaz umyślnego wprowadzania roślin lub grzybów do środowiska przyrodniczego.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W stosunku do gatunków roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową, mogą być wprowadzone, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych i jeżeli nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków roślin lub grzybów, odstępstwa od zakazów, o których mowa w ust. 1 lub ust. 1a, dotyczące:

- 1) wykonywania czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej, jeżeli technologia prac uniemożliwia przestrzeganie zakazów;
- 2) usuwania roślin oraz grzybów niszczących materiały lub obiekty budowlane;
- 3) pozyskiwania gatunków, o których mowa w art. 48 pkt 1 lit. c oraz art. 50 pkt 1 lit. c, przez podmioty, które uzyskały zezwolenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na ich pozyskiwanie;

- 4) przetrzymywania, posiadania, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny, a także wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków, o których mowa w pkt 3;
 - 5) przetrzymywania, posiadania, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny, a także wywożenia poza granicę państwa okazów, pozyskanych poza granicą państwa i wwiezionych z zagranicy na podstawie zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.”;
- 7) w art. 52:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W stosunku do dziko występujących zwierząt gatunków objętych ochroną gatunkową mogą być wprowadzone, następujące zakazy:

 - 1) umyślnego zabijania;
 - 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
 - 3) umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych;
 - 4) transportu;
 - 5) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania, posiadania lub preparowania okazów gatunków;
 - 6) niszczenia siedlisk i ostoj, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;
 - 7) niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień;
 - 8) umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
 - 9) transportu w celu sprzedaży, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
 - 10) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
 - 11) umyślnego płoszenia lub niepokojenia;
 - 12) umyślnego płoszenia lub niepokojenia w okresie ich rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku lub migracji bądź podczas żerowania;
 - 13) fotografowania, filmowania lub obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie;
 - 14) umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca.”,
 - b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W stosunku do innych niż dziko występujących zwierząt gatunków objętych ochroną gatunkową mogą być wprowadzone, następujące zakazy:

 - 1) umyślnego zabijania;
 - 2) umyślnego okaleczania;

- 3) umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych;
 - 4) transportu;
 - 5) chowu lub hodowli;
 - 6) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania, posiadania lub preparowania okazów gatunków;
 - 7) transportu w celu sprzedaży, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
 - 8) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
 - 9) przemieszczania zwierząt urodzonych i hodowanych w niewoli do stanowisk naturalnych.”,
- c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. W stosunku do gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być wprowadzone, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych i jeżeli nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt, odstępstwa od zakazów, o których mowa w ust. 1 lub ust. 1a, dotyczące:
- 1) usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd z budek dla ptaków i ssaków;
 - 2) usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne;
 - 3) chwytania zwierząt rannych lub osłabionych w celu udzielenia im pomocy weterynaryjnej i przemieszczania do ośrodków rehabilitacji zwierząt;
 - 4) zapobiegania poważnym szkodom, w szczególności w gospodarstwach rolnych, leśnych lub rybackich;
 - 5) pozyskiwania okazów gatunków, o których mowa w art. 49 pkt 1 lit. c, przez podmioty, które uzyskały zezwolenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na ich pozyskiwanie;
 - 6) przetrzymywania, posiadania, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny, a także wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków, o których mowa w pkt 5;
 - 7) przetrzymywania, posiadania, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny, a także wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków, pozyskanych poza granicą państwa i wwiezionych z zagranicy na podstawie zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska;
 - 8) zbierania i przechowywania piór ptaków.”;

8) po art. 52 dodaje się art. 52a w brzmieniu:

„Art. 52a. 1. Gospodarka rolna, leśna i rybacka nie narusza zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1-3, 6, 7, 11 i 12, jeżeli jest prowadzona na podstawie planów lub programów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, obejmującej oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Unii Europejskiej i chronionych gatunków ptaków, oraz ich siedliska, bądź jest prowadzona na podstawie wymagań dobrej praktyki, których ustalenia zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z nimi nie są szkodliwe dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki rolnej, o których mowa w ust. 1, kierując się potrzebą zachowania gatunków chronionych we właściwym stanie ochrony, w szczególności gatunków będących przedmiotem zainteresowania Unii Europejskiej i chronionych gatunków ptaków, z uwzględnieniem możliwości technicznych, organizacyjnych i finansowych oraz poziomu wiedzy i nauki w zakresie ochrony przyrody.

3. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej, o których mowa w ust. 1, kierując się potrzebą zachowania gatunków chronionych we właściwym stanie ochrony, w szczególności gatunków będących przedmiotem zainteresowania Unii Europejskiej i chronionych gatunków ptaków, z uwzględnieniem możliwości technicznych, organizacyjnych i finansowych oraz poziomu wiedzy i nauki w zakresie ochrony przyrody.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki rybackiej, o których mowa w ust. 1, kierując się potrzebą zachowania gatunków chronionych we właściwym stanie ochrony, w szczególności gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków, z uwzględnieniem możliwości technicznych, organizacyjnych i finansowych oraz poziomu wiedzy i nauki w zakresie ochrony przyrody.”;

9) art. 53 otrzymuje brzmienie:

„Art. 53. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, może wprowadzić na terenie województwa, na czas określony, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, ochronę gatunków roślin, zwierząt lub grzybów nieobjętych ochroną określoną w przepisach, o których mowa w art. 48-50, a także właściwe dla nich zakazy wybrane spośród zakazów, o których mowa w art. 51 ust. 1 i 1a

oraz art. 52 ust. 1 i 1a, a także odstępstwa od zakazów, o których mowa w art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 2.”;

10) art. 56:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska może zezwolić w stosunku do gatunków:

1) objętych ochroną ścisłą – na czynności podlegające zakazom, określonym w art. 51 ust. 1 pkt 8 oraz w art. 52 ust. 1 pkt 1 i 10 i ust. 1a pkt 1, 8 i 9;

2) objętych ochroną ścisłą i częściową - na czynności podlegające zakazom, określonym w art. 51 ust. 1 i 1a oraz w art. 52 ust. 1 i 1a, jeżeli zezwolenie dotyczy obszaru wykraczającego poza granice dwóch województw lub jeżeli ma to związek z działaniami podejmowanymi przez ministra właściwego do spraw środowiska, w tym dotyczącymi realizacji strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, programów ochrony gatunków zagrożonych wyginięciem lub realizacji umów międzynarodowych.

2. Regionalny dyrektor ochrony środowiska na obszarze swojego działania i na obszarach morskich może zezwolić w stosunku do gatunków:

1) objętych ochroną częściową - na czynności podlegające zakazom, określonym w art. 51 ust. 1 i 1a oraz w art. 52 ust. 1 i 1a;

2) objętych ochroną ścisłą - na czynności podlegające zakazom, określonym w art. 51 ust. 1 pkt 1-7, 9 i 10 i ust. 1a oraz w art. 52 ust. 1 pkt 2-9 i 11-14 i ust. 1a pkt 2-7.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Minister właściwy do spraw środowiska na obszarze parku narodowego może, po zasięgnięciu opinii dyrektora parku narodowego, zezwolić w stosunku do gatunków objętych ochroną na czynności podlegające zakazom określonym w art. 51 ust. 1 i 1a oraz w art. 52 ust. 1 i 1a.

2b. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 w odniesieniu do obszarów morskich, właściwość miejscową regionalnego dyrektora ochrony środowiska ustala się wzdłuż wybrzeża na terenie danego województwa.”

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zezwolenia, o których mowa w ust. 1, 2, 2a nie naruszają uprawnień właściciela lub zarządcy terenu, na którym następuje wykonanie czynności będących przedmiotem zezwolenia, wynikających z odrębnych przepisów.” ;

d) ust. 4 i 4a otrzymują brzmienie:

„4. Zezwolenia, o których mowa w ust. 1, 2 i 2a, z zastrzeżeniem ust. 4a, 4b i 5, mogą być wydane w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli nie są szkodliwe

dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów oraz:

- 1) leżą w interesie ochrony dziko występujących gatunków roślin, zwierząt, grzybów oraz ochrony siedlisk przyrodniczych, lub
 - 2) wynikają z konieczności ograniczenia poważnych szkód w odniesieniu do upraw rolnych, inwentarza żywego, lasów, rybołówstwa i wody, lub
 - 3) leżą w interesie zdrowia i bezpieczeństwa powszechnego, lub
 - 4) są niezbędne w realizacji badań naukowych i działań edukacyjnych lub w realizacji celów związanych z odbudową populacji, reintrodukcją gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, albo do celów działań reprodukcyjnych, w tym do sztucznego rozmnażania roślin, lub
 - 5) umożliwiają, w ściśle kontrolowanych warunkach, selektywnie i w ograniczonym stopniu, zbiór, pozyskiwanie lub przetrzymywanie okazów roślin i grzybów oraz chwytanie, pozyskiwanie lub przetrzymywanie okazów zwierząt gatunków objętych ochroną w liczbie określonej przez wydającego zezwolenie, lub
 - 6) w przypadku gatunków objętych ochroną ścisłą, gatunków ptaków oraz gatunków wymienionych w załączniku IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102), zwanej dalej „Dyrektywą Rady 92/43/EWG” - wynikają z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogów o charakterze społecznym lub gospodarczym lub wymogów związanych z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska, lub
 - 7) w przypadku innych gatunków niż wymienione w pkt 6 - wynikają ze słusznego interesu strony lub koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogów o charakterze społecznym lub gospodarczym lub wymogów związanych z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska.
- 4a. Zezwolenia na czynności, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 8 i 12, mogą być wydane w przypadku braku rozwiązań alternatywnych oraz jeżeli nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt.”,
- e) po ust. 4a dodaje się ust. 4b w brzmieniu:
- „4b. Zezwolenia na czynności, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 8 oraz art. 52 ust. 1 pkt 10 i ust. 1a pkt 5 i 8, mogą być wydane jeżeli nie są szkodliwe

dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów.”,

f) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Zezwolenia na pozyskiwanie roślin, zwierząt lub grzybów gatunków, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt c, art. 49 ust. 1 pkt c, art. 50 ust. 1 pkt c, mogą być wydane, jeżeli nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów.”,

g) w ust. 7 po pkt 8 dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) określenie warunków minimalizujących negatywne oddziaływanie czynności, których dotyczy zezwolenie, na populacje chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów i ich siedliska.”,

h) ust. 7a otrzymuje brzmienie:

„7a. Organy właściwe do wydania zezwoleń, o których mowa w ust. 1, 2 i 2a, dokonują kontroli spełniania warunków określonych w wydanych przez siebie zezwoleniach.”,

i) ust. 7k otrzymuje brzmienie:

„7k. Potwierdzone odpowiednim świadectwem lub zezwoleniem zwolnienie z zakazów wydane na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi (Dz. Urz. WE L 61 z 03.03.1997, str. 1, z późn. zm.) traktuje się w odniesieniu do okazów gatunków, dla których je wydano, jako zwolnienie równoważne wydanemu na podstawie ust. 1, 2 i 2a jeżeli dotyczy zakazu:

- 1) przetrzymywania martwych okazów gatunków,
- 2) posiadania, darowizny, transportu, wwożenia i wywożenia przez wewnątrzspółnotową granicę państwa oraz czynności, które zostały w tym zwolnieniu dopuszczone w stosunku do okazów gatunków.”,

j) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Regionalny dyrektor ochrony środowiska do dnia 31 stycznia każdego roku składa Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska raport o wydanych w roku poprzednim zezwoleniach, o których mowa w ust. 2, zawierający informacje, o których mowa w ust. 7 pkt 2-7, a także informację o wykorzystaniu zezwoleń oraz wynikach kontroli spełniania warunków określonych w tych zezwoleniach. Raport zawiera również informacje o wydanych upoważnieniach, o których mowa w art. 52 ust. 2 pkt 3.”,

k) ust. 8b otrzymuje brzmienie:

„8b. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska do dnia 30 czerwca każdego roku składa ministrowi właściwemu do spraw środowiska raport o wydanych w roku

poprzednim zezwoleniach, o których mowa w ust. 1, zawierający informacje, o których mowa w ust. 7 pkt 2-7, a także informację o wykorzystaniu zezwoleń oraz wynikach kontroli spełniania warunków określonych w tych zezwoleniach. Raport zawiera również informacje o pomocy udzielonej zwierzętom na podstawie art. 52 ust. 2 pkt 4.”;

11) w art. 58:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, do dnia 31 marca każdego roku, przekazuje Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska informację za rok poprzedni w sprawie przypadkowego schwywania lub zabicia zwierząt gatunków objętych ochroną ścisłą oraz wymienionych w załączniku IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

2. Na podstawie informacji, o której mowa w ust. 1, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska podejmuje badania lub działania ochronne, w celu zapewnienia, aby przypadkowe chwywanie i zabijanie nie miało znacznego negatywnego wpływu na te gatunki.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Podmiot lub osoba, która przypadkowo schwytała lub zabiła zwierzę gatunku objętego ochroną ścisłą lub wymienionego w załączniku IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG, bądź instytucja państwowa lub samorządowa, która się o tym dowiedziała, niezwłocznie zawiadamia o tym właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska.”;

12) art. 61 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organem zarządzającym w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi, zwanego dalej „rozporządzeniem Rady (WE) nr 338/97”, jest minister właściwy do spraw środowiska.”;

13) w art. 61 dodaje się ustępy 1a – 1k:

„1a. Tworzy się Komisję do spraw Konwencji Waszyngtońskiej, zwaną dalej „Komisją”, która jest organem naukowym w rozumieniu przepisów, o których mowa w ust. 1.

1b. W skład Komisji wchodzi 5 członków powoływanych i odwoływanych przez ministra właściwego do spraw środowiska na okres 4 lat.

1c. W skład Komisji może zostać powołana osoba, która:

a) korzysta z pełni praw publicznych,

b) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie.

1d. Przewodniczącego i zastępcę Komisji powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw środowiska spośród członków Komisji.

1e. Członkostwo w Komisji wygasa przed upływem jej kadencji w przypadku:

- a) śmierci członka Komisji,
- b) rezygnacji członka Komisji,
- c) skazania członka Komisji prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie,
- d) pozbawienia członka Komisji praw publicznych.

1f. Odwołanie członków Komisji przed upływem kadencji może nastąpić w przypadku nienależytego wykonywania zadań, w tym w szczególności w przypadku uchybień terminów do wydania opinii, o których mowa w ust. 1h lit. a.

1g. W przypadku odwołania członka Komisji lub wygaśnięcia członkostwa nowego członka Komisji powołuje się na okres pozostały do końca kadencji Komisji.

1h. Do zadań Komisji należy:

- a) wydawanie opinii w przypadkach określonych przepisami prawa Unii Europejskiej dotyczącymi Konwencji o Międzynarodowym Handlu Dzikimi Zwierzętami i Roślinami Gatunków Zagrożonych Wyginięciem sporządzonej w Waszyngtonie dnia 3 marca 1973 r. (Dz.U z 1991 r. Nr 91, poz. 27 i 112, z 2000 r. Nr 66, poz. 802 oraz z 2004 r. Nr 112, poz. 1183), zwanej dalej „Konwencją Waszyngtońską”,
- b) udział w posiedzeniach Grupy ds. Przeglądu Naukowego (SRG),
- c) opiniowanie propozycji zmian listy dzikich zwierząt i roślin gatunków zagrożonych wyginięciem określonych w załącznikach do Konwencji Waszyngtońskiej oraz w Aneksach do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97,
- d) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących dzikich zwierząt i roślin gatunków zagrożonych wyginięciem,
- e) wykonywanie analiz ogólnych i szczegółowych dotyczących dzikich zwierząt i roślin gatunków zagrożonych wyginięciem na wniosek ministra właściwego do spraw środowiska.

1i. Członkom Komisji, o których mowa w ust. 1b, za wydaną opinię przysługuje wynagrodzenie w wysokości 30% kwoty 800 zł waloryzowanej corocznie o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem określony w ustawie budżetowej. W razie uchybienia terminowi wydania opinii wynagrodzenie nie przysługuje.

1j. Członkom Komisji biorącym udział w posiedzeniach odbywających się poza miejscowością ich zamieszkania, przysługują diety i zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach dotyczących wysokości

oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.³⁾).

1k. Wydatki związane z działalnością Komisji są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw środowiska.”;

14) art. 61 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Zezwolenie lub świadectwo wymagane na podstawie przepisów, o których mowa w ust. 1, jest wydawane na wniosek, po zasięgnięciu opinii Komisji w przypadkach określonych przepisami prawa Unii Europejskiej.”;

15) art. 61 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Opinię, o której mowa w ust. 5, Komisja wyraża w ciągu 14 dni od dnia wystąpienia o opinię w formie postanowienia, na które nie służy zażalenie.”;

16) uchyla się art. 74;

17) w art. 75 ust. 3 po pkt 3 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) określenie zakresu i terminu złożenia informacji o wykorzystaniu zezwolenia.”;

18) w art. 96 ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) ocena realizacji strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej;”;

19) art. 111 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw środowiska sporządza projekt strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z projektem programu działań.

1a. Minister właściwy do spraw środowiska zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288 i Nr 225, poz. 1672, z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 116, poz. 740, Nr 223, poz. 1460 i Nr 237, poz. 1654 oraz z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 56, poz. 458, Nr 58, poz. 485, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825, Nr 115, poz. 958 i Nr 157, poz. 1241.

1227, z późn. zm.⁴⁾), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z projektem programu działań, o których mowa w ust. 1.

2. Strategię ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, wraz z programem działań, zatwierdza, w drodze uchwały, Rada Ministrów.”;

20) w art. 120:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zezwolenie na:

- 1) sprowadzanie do kraju gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić rodzimym gatunkom lub siedliskom przyrodniczym - wydaje Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska;
- 2) przetrzymywanie, prowadzenie hodowli, rozmnażanie, oferowanie do sprzedaży i sprzedaż na terenie kraju tych gatunków – wydaje właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska.”,

b) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska i regionalny dyrektor ochrony środowiska prowadzi rejestr zezwoleń, o których mowa w ust. 2.”,

c) ust. 2b pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) w przypadku gatunków ssaków i ptaków - opinię lub orzeczenie lekarsko-weterynaryjne powiatowego lekarza weterynarii, stwierdzające spełnienie przez wnioskodawcę warunków przetrzymywania gatunków, odpowiadających ich potrzebom biologicznym oraz uniemożliwiających ich ucieczkę;”,

d) w ust. 2b po pkt 8 dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) w przypadku innych gatunków zwierząt niż wymienione w pkt 8 - opinię lekarza weterynarii, stwierdzającą spełnienie przez wnioskodawcę warunków przetrzymywania gatunków, odpowiadających ich potrzebom biologicznym oraz uniemożliwiających ich ucieczkę.”,

e) w ust. 2d wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„2d. Organ, o którym mowa w ust. 2.”,

f) w ust. 2e wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„2e. Organ, o którym mowa w ust. 2, cofa zezwolenie, o którym mowa w tym przepisie, jeżeli:”;

21) w art. 126:

a) w ust. 1:

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 42, poz. 340, Nr 84, poz. 700 i Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 145 i Nr 119, poz. 804).

„1) żubry - w uprawach i płodach rolnych w gospodarstwach rolnych lub w uprawach leśnych na gruntach leśnych;”

- pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) niedźwiedzie - w pasiekach, w pogłowie zwierząt gospodarskich, oraz w uprawach rolnych w gospodarstwach rolnych;”

- pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) bobry - w uprawach i płodach rolnych w gospodarstwach rolnych, w drzewostanach na gruntach leśnych i w uprawach leśnych oraz w urządzeniach wodnych w gospodarstwach rybackich.”

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Właściciele lub użytkownicy gospodarstw rolnych, leśnych i rybackich mogą współdziałać z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego - z dyrektorem tego parku, w zakresie sposobów zabezpieczania upraw i płodów rolnych, lasów, zwierząt gospodarskich oraz urządzeń wodnych przed szkodami powodowanymi przez zwierzęta, o których mowa w ust. 1.”

c) w ust. 6 pkt 3 po lit. d dodaje się lit. e w brzmieniu:

„e) w gospodarstwach rybackich, prowadzonych bez pozwolenia wodnoprawnego, wydawanego na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.⁴⁾), dla których istnieje obowiązek posiadania takiego pozwolenia.”;

22) w art. 127:

a) w pkt 2 uchyla się lit. e,

b) uchyla się pkt 4,

c) dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) wprowadza do obrotu produkty z fok wbrew warunkom określonym w art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1007/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie handlu produktami z fok (Dz.Urz. UE L. 31.10.2009, str.36)”;

23) w art. 130:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sąd doręcza odpis wydanego prawomocnego orzeczenia o przepadku okazów gatunków:

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 267, poz. 2255, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, Nr 64, poz. 427, Nr 75, poz. 493, Nr 88, poz. 587, Nr 147, poz. 1033, Nr 176, poz. 1238, Nr 181, poz. 1286 i Nr 231, poz. 1704, z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 168, poz. 1323 i Nr 215, poz. 1664 oraz z 2010 r. Nr 44, poz. 253.

1) ministrowi właściwemu do spraw środowiska - w przypadku gatunków objętych ochroną na podstawie przepisów prawa Unii Europejskiej, o których mowa w art. 61 ust. 1;

2) regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska właściwemu ze względu na miejsce popełnienia wykroczenia lub przestępstwa - w pozostałych przypadkach.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Regionalny dyrektor ochrony środowiska może zarządzić, w drodze decyzji administracyjnej, na koszt skazanego, uśmiercenie zwierząt lub zniszczenie roślin lub grzybów gatunków obcych stanowiących własność sprawcy.”;

24) w art. 131 po pkt 13 dodaje się pkt 14-15 w brzmieniu:

„14) schwytał lub zabił zwierzę gatunku objętego ochroną ścisłą lub wymienionego w załączniku IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG i umyślnie nie zawiadomił o tym właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska, stosownie do art. 58 ust. 3;

15) bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom narusza zakazy w stosunku do roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 40 dodaje się art. 40a w brzmieniu:

„Art. 40a. Strażnicy Państwowej Straży Łowieckiej kontrolują przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie obrotu zwierzyną żywą oraz obrotu tuszami zwierzyny i ich częściami, w zakresie wykonywania przez nich obowiązków, o których mowa w art. 22.”;

2) w art. 44:

a) w ust. 3a po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) określenie warunków minimalizujących negatywne oddziaływanie czynności, których będzie dotyczyło zezwolenie, na populacje gatunków zwierząt łownych i ich siedliska w rejonie wykonywania czynności”;

b) w ust. 3b po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) określenie warunków minimalizujących negatywne oddziaływanie czynności, których dotyczy zezwolenie, na populacje gatunków zwierząt łownych i ich siedliska w rejonie wykonywania czynności”;

c) po ust. 4 dodaje się ust. 5 – 12 w brzmieniu:

„5. Minister właściwy do spraw środowiska może dokonywać kontroli spełniania warunków określonych w wydanych przez siebie zezwoleniach, o których mowa w ust. 3.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 201, poz. 1237 oraz z 2009 r. Nr 92, poz. 753 i Nr 223, poz. 1777.

6. Czynności kontrolne mogą być wykonywane przez osoby posiadające imienne upoważnienie wydane przez ministra właściwego do spraw środowiska, które zawiera wskazanie osoby upoważnionej do wykonywania czynności kontrolnych, miejsca i zakresu kontroli oraz podstawy prawnej do jej wykonania.

7. Przed przystąpieniem do czynności kontrolnych osoba upoważniona do ich wykonywania jest obowiązana okazać upoważnienie, o którym mowa w ust. 7.

8. Osoby upoważnione do wykonywania czynności kontrolnych mają prawo do:

- 1) wstępu na teren należący do podmiotu kontrolowanego;
- 2) żądania pisemnych lub ustnych informacji związanych z przedmiotem kontroli;
- 3) wglądu do dokumentów związanych z przedmiotem kontroli, sporządzania z nich odpisów, wyciągów lub kopii oraz zabezpieczania tych dokumentów.

9. Wstęp na teren należący do podmiotu kontrolowanego oraz wykonywanie czynności kontrolnych następują w jego obecności.

10. Osoba wykonująca czynności kontrolne sporządza z tych czynności protokół, który podpisuje osoba wykonująca czynności kontrolne oraz podmiot kontrolowany.

11. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez podmiot kontrolowany protokół podpisuje tylko osoba wykonująca czynności kontrolne, dokonując w protokole adnotacji o odmowie podpisania protokołu przez podmiot kontrolowany.

12. Zezwolenia, o których mowa w ust. 3, mogą być cofnięte przez ministra właściwego do spraw środowiska, jeżeli podmiot, który uzyskał zezwolenie, nie spełnia zawartych w nim warunków.”;

3) w art. 44a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego może dokonywać odłowu drapieżników, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 3, w pułapki żywołowne oraz dokonywać ich uśmiercenia przy pomocy broni myśliwskiej lub innych metod stosowanych przy uboju zwierząt gospodarskich, w celu redukcji populacji.”.

Art. 3. 1. Niezwłocznie po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy Państwowa Rada Ochrony Przyrody przekaze Komisji do spraw Konwencji Waszyngtońskiej akta spraw w toczących się postępowaniach administracyjnych dotyczących zezwoleń lub świadectw wymaganych na podstawie przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi.

2. Przekazanie akt spraw, o których mowa w ust. 1, następuje na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego.

3. Protokół, o którym mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) wykaz spraw przekazywanych, wszczętych i niezakończonych;
- 2) wykaz przekazywanych dokumentów.

Art. 4. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 48-50 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do czasu wejścia w życie aktów wykonawczych wydanych na podstawie art. 48-50 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 5. Dotychczasowe akty prawa miejscowego wydane na podstawie art. 53 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc na czas ich obowiązywania.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

W dniu 28 stycznia 2010 r. (pismo znak: SG-Greffe(2010)D/928 i pismo znak: DG-Greffe(2010)D/) Komisja Europejska wydała uzasadnioną opinię na podstawie art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w której stwierdza, że poprzez niepełną i/lub nieprawidłową transpozycję dyrektywy Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na mocy art. 1, art. 4 ust. 1, art. 5, art. 8, art. 9 ust. 1 i 2 oraz załącznika I w połączeniu z art. 4 dyrektywy 2009/147/EC z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. UE L. 20 z 26.01.2010, str.7), dalej zwaną „dyrektywą ptasią” (naruszenie nr 2006/2135) oraz art. 4 ust. 5, art. 16 i załącznika I i II do dyrektywy 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L. 206 z 22.07.1992, str.7), dalej zwaną „dyrektywą siedliskową” (naruszenie nr 2006/2151).

W związku z powyższym w celu prawidłowej i pełnej transpozycji wskazanych powyżej aktów prawa wspólnotowego, zgodnie z przyjętymi uwagami zawartymi w uzasadnionej opinii, zostały przygotowane odpowiednie zmiany przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.

Wobec licznych wątpliwości adresatów norm dotyczących zakresu pojęcia ochrony gatunkowej tj. interpretowania przepisów w taki sposób, że ochroną gatunkową są objęte jedynie okazy dziko występujące, oraz w celu zapewnienia prawidłowej interpretacji przepisów wdrażających dyrektywę siedliskową i dyrektywę ptasią, zaproponowano wprowadzenie definicji „rośliny, zwierzęcia lub grzyba dziko występującego”, bardzo często stosowanej w ustawie, jak i w rozporządzeniach dotyczących ochrony gatunkowej. Zgodnie z zaproponowaną definicją za roślinę, zwierzę lub grzyba dziko występującego uznawane będą żywe osobniki i ich części, które są w środowisku przyrodniczym lub zostały z niego pozyskane. Pojęcie to nie będzie obejmowało osobników, które pochodzą ze sztucznego rozmnażania, tj. z hodowli lub uprawy.

W proponowanym brzmieniu art. 48-52 ustawy wprowadzono regulacje, na mocy których wprost ochroną gatunkową objęte są, zgodnie z art. 46 ustawy, wszystkie okazy gatunku, tj. zarówno jego okazy dziko występujące, jak i pochodzące ze sztucznego rozmnożenia.

W upoważnieniu do wydania aktu wykonawczego zawartym w art. 49 ustawy została usunięta delegacja do wskazania gatunków ptaków, które mogą być sprzedawane, transportowane i przetrzymywane w celach handlowych, jeżeli zostały legalnie upolowane (art. 49 pkt 1 lit. d). Zakazy oraz odstępstwa w stosunku do gatunków, na które można polować, tj. gatunków łownych określa ustawa z dnia 13 października 1995 r. - Prawo

łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066, z późn. zm.), w związku z czym nie jest zasadne wprowadzanie powielających się regulacji w dwóch aktach prawnych.

Treść poszczególnych zakazów określa czy dotyczą one jedynie dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów, czy pochodzących ze sztucznego rozmnażania, jak to ma miejsce np. w przypadku zakazu dotyczącego wprowadzania gatunku do środowiska przyrodniczego. Ponadto treść zakazów wskazuje, czy odnosi się on do okazów (a więc również do produktów pochodnych) czy np. jedynie do osobników, ich części, jaj, wydmuszek, siedlisk lub schronień.

W art. 51 i 52 ustawy zmiana spójnika pomiędzy poszczególnymi zakazami z „i” na „lub” ma na celu jednoznaczne określenie, że minister właściwy do spraw środowiska może w rozporządzeniu wybrać spośród nich właściwe zakazy dla gatunków chronionych.

W przypadku zakazów dotyczących roślin i grzybów gatunków chronionych określono czy zakazana jest czynność wykonywana jedynie w sposób umyślny czy również nieumyślny, wzorując się na obowiązującym brzmieniu zakazów dla gatunków zwierząt. Ponadto zakaz „przemieszczania” gatunków chronionych roślin i grzybów został doprecyzowany poprzez zastąpienie go zakazami: „umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym dziko występujących roślin”, „transportu w celu sprzedaży okazów dziko występujących roślin” (zgodnie z art. 13 ust. 1 lit. b dyrektywy siedliskowej) oraz „umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego” wszystkich roślin tego gatunku (zarówno dziko występujących, jak i pochodzących ze sztucznego rozmnożenia).

W katalogu zakazów dotyczących gatunków roślin i grzybów objętych ochroną uchylono zakazy: nabywania, preparowania i przetwarzania okazów (ze względu na to, że czynności te nie stanowią zagrożenia dla legalnie posiadanych okazów) oraz zakaz hodowli roślin i grzybów (gdyż czynność ta objęta jest zakazem przetrzymywania).

W odniesieniu do zwierząt gatunków chronionych, zakazy je dotyczące zostały uporządkowane m. in. w wyniku wprowadzenia definicji „zwierzęcia dziko występującego”.

Ponadto, w przedmiotowym katalogu zakazów uchylono zakaz nabywania okazów oraz wyrabiania wydmuszek, gdyż czynności te nie stanowią zagrożenia dla legalnie posiadanych okazów. Dodano natomiast następujące zakazy: usuwania lub uszkodzenia schronień dziko występujących zwierząt (zgodnie z art. 5 lit. b dyrektywy ptasiej), uniemożliwiania dostępu do schronień dziko występujących zwierząt (w celu ochrony dostępu do schronień m.in. ptaków lub nietoperzy) oraz umyślnego płoszenia lub niepokojenia dziko występujących zwierząt w okresie ich rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku lub migracji bądź podczas żerowania (zgodnie z art. 5 lit. d dyrektywy ptasiej). Pozostawienie zakazu „umyślnego płoszenia lub niepokojenia” obok ww. zakazu ma na celu umożliwienie ich dopasowania do poszczególnych gatunków, w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 49 ustawy, np. poprzez wprowadzenie zakazu „umyślnego płoszenia

i niepokojenia” w stosunku do orła bielika, i zakazu „umyślnego płoszenia lub niepokojenia w okresie ich rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku lub migracji” w stosunku do szpaków. Powyższe dotyczy zakazów: „transportu” i „transportu w celu sprzedaży”.

Zakaz niszczenia lub pogarszania stanu siedlisk i ostoi gatunków zwierząt chronionych zawężono do obszaru rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania, gdyż definicja siedliska jest na tyle szeroka, że trudne było, w przypadku zwierząt, wskazanie do jakiego obszaru odnosi się przedmiotowa regulacja.

Wprowadzenie do wyliczenia w art. 51 ust. 2, art. 52 ust. 2 oraz w art. 56 ust. 4 i 5, dotyczące warunków udzielania odstępstw od zakazów w stosunku do gatunków chronionych, otrzymało brzmienie zgodne z art. 16 ust. 1 dyrektywy siedliskowej, odwołujące do pojęcia „właściwego stanu ochrony gatunku” zdefiniowanego w art. 5 pkt 24 ustawy.

Rozszerzone zostało odstępstwo od zakazów w stosunku do gatunków chronionych dotyczące obrotu handlowego ich okazami (art. 51 ust. 2 pkt 3-5 i art. 52 ust. 2 pkt 6 i 7). Dotychczas odstępstwo dotyczy gatunków chronionych, które mogą być pozyskiwane po uzyskaniu stosownego zezwolenia - określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 48-50 ustawy. Projekt rozszerza zakres odstępstwa o okazy wszystkich gatunków chronionych, które zostały pozyskane poza granicą państwa i zostały wwieszone na podstawie zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zmiana tego przepisu umożliwi obrót okazami pozyskanymi ze środowiska przyrodniczego poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto uzupełniono brzmienie odstępstwa o czynność „posiadanie”, które jest zbliżone do czynności „przetrzymania”.

Przedstawione w art. 52a ustawy rozwiązanie dotyczące ochrony gatunkowej zwierząt w kontekście gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej oparte jest na przepisie § 44 ust. 4 niemieckiej ustawy o nowelizacji prawa ochrony przyrody i ochrony krajobrazu *Gesetz zur Neuregelung des Rechts des Naturschutzes und der Landschaftspflege* z dnia 29 lipca 2009 r., która weszła w życie 1 marca 2010 r. oraz na pkt 24-27 ”Wytycznych w sprawie ścisłej ochrony gatunków zwierząt ważnych dla Wspólnoty na mocy Dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG”, opracowanych przez służby Komisji Europejskiej.

Zgodnie z pkt 24 wymienionego dokumentu, w przypadku prowadzenia bieżącej działalności takiej jak np. gospodarka leśna, w celu zastosowania art. 12 dyrektywy siedliskowej, nie jest koniecznym wprowadzanie nowych rozwiązań prawnych lub strukturalnych, ponieważ większość krajów członkowskich posiada procedury planistyczne, regulacje lub dobre praktyki, które mogą być przystosowane do tego celu. Jakkolwiek mechanizmy te powinny być wsparte przez ochronę prawną tych gatunków, tak aby w przypadku gdy podmiot lub osoba nie stosuje się do zasad istniały prawne procedury, które zapewnią efektywny system ochrony ścisłej (pkt 25 i 27).

Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 52a ustawy gospodarka leśna, rolna lub rybicka nie narusza wybranych zakazów w stosunku do zwierząt gatunków chronionych, w przypadku gdy wykonywana jest na podstawie planów lub programów (operat rybicki lub plan urzędzenia lasu), które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, obejmującej oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków, oraz ich siedliska, bądź jest prowadzona na podstawie wymagań dobrej praktyki. Zarówno w odniesieniu do ww. planów i programów oraz do wymagań dobrej praktyki, odstępstwo może mieć miejsce gdy ich ustalenia zapewniają, że czynności wykonywane zgodnie z nimi nie są szkodliwe dla zachowania gatunku chronionego we właściwym stanie ochrony. W ustawie zawarto delegacje do określenia w rozporządzeniach wymagań dobrych praktyk w gospodarce rolnej i leśnej, natomiast w przypadku gospodarki rybickiej przewidziano jedynie możliwość przedmiotowego odstępstwa na podstawie odpowiedniego przeprowadzenia oceny oddziaływania operatów rybickich na środowisko.

W przypadku, gdy czynności wykonywane będą wbrew ustaleniom planów poddanych ocenie lub gdy nie zostały one w nich ujęte, będzie stosowany standardowy tryb postępowania, tj. postępowanie w sprawie wydania zezwolenia na odstępstwo od zakazów w stosunku do gatunków chronionych, wydawane na podstawie art. 56 ust. 1 i 2 ustawy lub postępowanie w sprawie o wykroczenie lub przestępstwo na podstawie przepisów karnych.

Wyżej opisane rozwiązanie zastępuje ogólne odstępstwo w stosunku do zwierząt gatunków chronionych w brzmieniu „wykonywania czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybickiej, jeżeli technologia prac uniemożliwia przestrzeganie zakazów”, które nie było zgodne z dyrektywą siedliskową i dyrektywą ptasią. Odstępstwo to będzie obowiązywało jedynie w stosunku do roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową.

Przepis art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy umożliwia Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska wydawanie decyzji zezwalających na odstępstwa od zakazów w stosunku do wszystkich gatunków objętych ochroną, jeżeli zezwolenie dotyczy obszaru wykraczającego poza granice więcej niż dwóch województw.

Ponadto większość kompetencji w zakresie wydawania zezwoleń na odstępstwa od zakazów została przekazana regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska, tak aby tylko zezwolenia na czynności najbardziej szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony gatunków w największym stopniu zagrożonych wyginięciem (np. zniszczenie roślin i zabicie zwierząt) były wydawane przez organ centralny, jakim jest Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska. Natomiast w pozostałych przypadkach 16 regionalnych organów będzie wydawało zezwolenia na wszystkie czynności zakazane w stosunku do gatunków objętych ochroną częściową oraz na czynności mniej ingerujące w stan populacji gatunków

objętych ochroną ścisłą. Ma to na celu usprawnienie i przyspieszenie postępowań dotyczących wydawania zezwoleń w zakresie ochrony gatunkowej, poprzez zmniejszenie liczby wymaganych obecnie decyzji dla jednego zamierzenia, m.in. dla inwestycji.

Uregulowana została również kompetencja w zakresie wydawania zezwoleń na odstępstwa od zakazów w stosunku do chronionych gatunków na obszarach morskich, wzorując się na brzmieniu art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. c i ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowiska (Dz.U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.), gdzie została ona przypisana regionalnym dyrektorom ochrony środowiska.

Dodawane w art. 56 ust. 2a i 2b mają na celu rozwiązanie problemu nakładania się kompetencji przy wydawaniu zezwoleń na podstawie art. 15 ust. 3 (zakazy dotyczące parków narodowych) oraz art. 56 ust. 1 i 2 ustawy (zakazy dotyczące gatunków chronionych). Przykładowo, w przypadku zbioru rośliny gatunku chronionego w parku narodowym wymagane jest obecnie zezwolenie na zbiór roślin wydawane przez organ właściwy do wydawania zezwoleń na czynności zakazane w parku narodowym - Ministra Środowiska. Dodatkowo wymagane jest uzyskanie zezwolenia organu właściwego dla ochrony gatunkowej - Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub regionalnego dyrektora ochrony środowiska. W zaproponowanym rozwiązaniu obydwa zezwolenia będzie wydawał Minister Środowiska.

Przepis art. 56 ust. 3 ustawy dotyczący wydawania zezwoleń na pozyskiwanie w porozumieniu z właścicielem lub zarządcą lasu został zmieniony tak, aby dotyczył każdego rodzaju własności, a nie jedynie terenów leśnych. Zaproponowana zmiana przepisu jednoznacznie wskazuje, że zezwolenia na wszystkie czynności zakazane nie naruszają uprawnień właściciela lub zarządcy terenu, na którym następuje wykonanie czynności będących przedmiotem zezwolenia, wynikających z odrębnych przepisów. W praktyce oznacza to, że zezwolenie np. na pozyskiwanie kruszyny pospolitej, nie stanowi podstawy prawnej do wejścia na teren realizacji zezwolenia, np. na teren leśny. Przedmiotowe zezwolenie rozstrzyga jedynie w zakresie możliwości udzielenia odstępstwa od zakazu w stosunku do danego gatunku chronionego, tj. czy ta czynność nie będzie szkodliwa dla danej populacji gatunku, bądź czy nie ma dla niej alternatywy. Prawo wykonywania własności określa bowiem Kodeks cywilny i inne ustawy.

Brzmienie art. 56 ust. 4 pkt 1 ustawy zostało zmienione, zgodnie z dyrektywą siedliskową i dyrektywą ptasią, tak aby przesłanka dotyczyła czynności, które leżą w interesie ochrony gatunków roślin, zwierząt i grzybów i siedlisk przyrodniczych, jakkolwiek niekoniecznie wynikają z ich ochrony, np. prowadzenie ćwiczeń na poligonach wojskowych i w ten sposób utrzymywanie tam cennych zbiorowisk półnaturalnych.

Obowiązujące w pkt 2 brzmienie przepisu wykracza poza wymogi prawa unijnego. Art. 16 ust. 1 dyrektywy siedliskowej zawiera możliwość wydania odstępstwa: „aby zapobiec poważnym szkodom w szczególności w odniesieniu do upraw, zwierząt gospodarskich, lasów, połowów ryb, wód oraz innych rodzajów własności”, a art. 9 ust. 1 dyrektywy ptasiej wprowadza możliwość wydania odstępstwa: „w celu zapobiegania poważnym szkodom w odniesieniu do zbóż, inwentarza żywego, lasów, rybołówstwa i wody”. W związku z powyższym przepis art. 56 ust. 4 pkt 2 został odpowiednio zmieniony.

W pkt 4 zastąpiono wyrażenie „programy edukacyjne” wyrażeniem „działania edukacyjne”, zgodnie z dyrektywą ptasią i dyrektywą siedliskową, które przewidują szersze odstępstwo w tym zakresie. Odstępstwo będzie miało zastosowanie np. przy wydawaniu zezwoleń w celach edukacyjnych na fotografowanie, mogące powodować płoszenie.

Obowiązujące brzmienie przepisu w pkt 5 dotyczy jedynie zwierząt i roślin gatunków objętych ochroną ścisłą, nie dotyczy natomiast ich okazów oraz okazów gatunków objętych ochroną częściową. Nie jest to zasadne, biorąc pod uwagę, że przesłanka art. 56 ust. 5 dotyczyć będzie jedynie gatunków objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, a co za tym idzie nie byłoby ma przesłanki do wydania zezwolenia na pozyskiwanie pozostałych gatunków objętych ochroną częściową. Ponadto odstępstwo to dotyczyć będzie wszystkich czynności związanych z pozyskaniem gatunków ze środowiska przyrodniczego lub ich przetrzymywaniem.

Zgodnie z art. 56 ust. 4a ustawy czynności zakazane, na które może być wydane zezwolenie ze względu na nadrzędny interes publiczny (tj. konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym lub wymogi związane z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska), to: wybieranie, posiadanie i przetrzymywanie jaj, fotografowanie, filmowanie i obserwacje mogące powodować płoszenie lub niepokojenie, a także przemieszczanie urodzonych w niewoli hodowanych w niewoli do stanowisk naturalnych.

W celu racjonalnego wprowadzenia tej przesłanki zaproponowano przepis art. 56 ust. 4 pkt 6, który dopuszcza przesłankę nadrzędnego interesu publicznego w przypadku gatunków objętych ochroną ścisłą, gatunków ptaków oraz gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy siedliskowej. Dyrektywa siedliskowa art. 16 ust. 1 lit. c dopuszcza wydanie odstępstwa „w interesie zdrowia i bezpieczeństwa publicznego lub z innych powodów o charakterze zasadniczym wynikających z nadrzędnego interesu publicznego, w tym z powodów o charakterze społecznym lub gospodarczym oraz powodów związanych z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska”. Dyrektywa ptasia w art. 9 ust. 1 nie wprowadza wprost możliwości wydania zezwolenia w związku z nadrzędnym interesem publicznym. Jednak możliwość realizacji przedsięwzięcia lub planu w przypadku nadrzędnego interesu publicznego dopuszcza art. 6 ust. 4 dyrektywy

siedliskowej, nawet przy jego negatywnej ocenie oddziaływania na obszar Natura 2000, w tym na obszary utworzone zgodnie z dyrektywą ptasią.

Dodatkowo w art. 56 ust. 4 pkt 6 została wprowadzona przesłanka słusznego interesu strony w stosunku do gatunków objętych ochroną częściową, z wyłączeniem ptaków i gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy siedliskowej. W ten sposób przepis ten nie będzie naruszał postanowień dyrektywy siedliskowej i dyrektywy ptasiej, umożliwi natomiast wydanie derogacji na czynności niewynikające z nadrzędnego interesu publicznego, w przypadku gdy nie będą stanowiły zagrożenia dla środowiska przyrodniczego oraz nie będzie dla nich alternatywy.

W przypadku czynności nie zakazanych na podstawie dyrektywy siedliskowej lub dyrektywy ptasiej (np. uniemożliwianie dostępu do schronień, wprowadzanie do środowiska przyrodniczego, hodowla, wwóz i wywóz poza granicę) przesłanki do wydawania zezwoleń zostały określone w sposób indywidualny (ust. 4a i 4b).

Zmiana brzmienia art. 56 ust. 5 ustawy ma na celu podkreślenie, że przesłanka do wydania zezwolenia na pozyskiwanie roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną dotyczy jedynie gatunków objętych ochroną częściową. W przypadku gdyby dotyczyła wszystkich gatunków objętych ochroną – w tym gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy siedliskowej i gatunków ptaków wymienionych w załączniku I dyrektywy ptasiej, przepis nie będzie z nimi zgodny, ponieważ ww. dyrektywy określają dodatkowy warunek wydania takiego zezwolenia – brak rozwiązań alternatywnych oraz określają gatunki, które mogą być pozyskiwane.

W art. 56 ust. 7 ustawy rozszerzono elementy zezwolenia na odstępstwo od zakazów w stosunku do gatunków objętych ochroną o warunki minimalizujące negatywne oddziaływanie tych czynności, na populacje chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów. Zgodnie z art. 9 ust. 2 lit. c dyrektywy ptasiej, odstępstwa powinny określać „warunki ryzyka”, w przypadku których takie odstępstwa mogą być przyznane.

Przepisowi art. 56 ust. 7a ustawy nadano charakter obligatoryjny, ponieważ zgodnie z art. 9 ust. 2 lit. e dyrektywy ptasiej, odstępstwa muszą określać „kontrole, jakie będą przeprowadzone”. Nie znaczy to jednak, że każde wydane zezwolenie będzie kontrolowane w zakresie spełniania warunków, w nich określonych. Jakkolwiek organy, które wydały zezwolenia będą miały obowiązek kontrolowania wydanych przez siebie zezwoleń, np. w uzasadnionych przypadkach.

W przepisie art. 56 ust. 7k ustawy usunięto czynność zakazaną – „hodowlę” gatunków chronionych, w przypadku której zwolnienie z zakazów wydane na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi zwalnia również z zezwolenia na odstępstwo od czynności zakazanych w stosunku do gatunków chronionych. Hodowla

nie jest czynnością, którą reguluje ww. rozporządzenie. Ponadto warunki do rozmnażania tych gatunków powinny być określone przez organ właściwy z zakresu ochrony gatunkowej, tak aby mógł kontrolować ich krzyżowanie się z populacją krajową. W ust. 7 k wprowadzono również pełne pojęcie „okazu gatunku” zgodnie z definicją zawartą w art. 5 pkt 11 a ustawy.

W ust. 8 i 8b określono informacje jakie będą składane Ministrowi Środowiska przez właściwe organy w celu przekazania raportów do Komisji Europejskiej z wydanych derogacji na czynności zakazane w stosunku do gatunków wymienionych w załączniku IV oraz gatunków ptaków, zgodnie z art. 16 ust. 2 dyrektywy siedliskowej i art. 9 ust. 3 dyrektywy ptasiej. W związku z zaproponowanym brzmieniem art. 56 ust. 2a, Minister Środowiska będzie, obok regionalnych dyrektorów ochrony środowiska i Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, w posiadaniu informacji do raportów dla Komisji Europejskiej o wydanych odstępstwach na czynności zakazane w stosunku do gatunków chronionych na terenie parków narodowych.

Zmiany wprowadzone w art. 58 ust. 1-3 oraz w art. 131 ustanawiają system monitorowania przypadkowego chwytania lub zabijania gatunków zwierząt objętych ochroną ścisłą oraz gatunków zwierząt wymienionych w załączniku IV lit. a. Zgodnie z art. 12 ust. 4 dyrektywy siedliskowej „Państwa Członkowskie ustanawiają system monitorowania przypadkowego chwytania lub zabijania gatunków zwierząt wymienionych w załączniku IV lit. a). W świetle zebranych informacji Państwa Członkowskie podejmują dalsze badania lub środki ochronne, wymagane w celu zapewnienia, aby przypadkowe chwytanie i zabijanie nie miało znacznego negatywnego wpływu na te gatunki.”

Zmiany proponowane w art. 61 oraz art. 61a ustawy wynikają z konieczności uregulowania zasad funkcjonowania i finansowania organu naukowego Konwencji Waszyngtońskiej (CITES) w Polsce. Zapewnienie klarownych zasad działania wspomnianego organu, którym będzie Komisja ds. CITES pozwoli na usprawnienie pracy organu Zarządzającego CITES w Polsce – Ministra Środowiska, w zakresie realizacji zadań wynikających z przepisów UE dotyczących handlu dziką fauną i florą gatunków zagrożonych wyginieciem. Powołanie i funkcjonowanie organu naukowego CITES w każdym z krajów członkowskich wynika bezpośrednio z zapisu art. 13 rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi.

W związku z tym, że w art. 51 ust. 1 oraz w art. 52 ust. 1 wprowadzono zakazy dotyczące wprowadzania do środowiska przyrodniczego roślin, zwierząt i grzybów gatunków chronionych, zaproponowano uchylenie przepisów art. 74 ustawy dotyczącego przenoszenia gatunków zagrożonych do środowiska przyrodniczego przez ogrody botaniczne i zoologiczne.

Lista gatunków zagrożonych jest szersza niż lista gatunków objętych ochroną gatunkową. Nie jest ona jednak określona w przepisach prawnych lecz jedynie

w publikacjach naukowych. Gatunki najbardziej zagrożone będą obejmowane ochroną gatunkową przy aktualizacji rozporządzeń o ochronie gatunkowej, tak aby zakaz przemieszczania również ich dotyczył. Ponadto nie jest zasadne utrzymanie przedmiotowego obowiązku jedynie dla ogrodów botanicznych i zoologicznych, podczas gdy inne zakazy bardziej niebezpieczne dla tych gatunków nie zostały wprowadzone np. niszczenie lub zabijanie osobników.

Zmiana art. 75 ust. 3 ustawy wynika z proponowanego brzmienia art. 56 ust. 8 i 8b.

Zmiana brzmienia art. 111 ustawy przewiduje przypisanie kompetencji, w zakresie obowiązku sporządzania projektu strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z projektem programu działań, ministrowi właściwemu do spraw środowiska w miejsce Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zmiana ta wynika z faktu, że organem odpowiedzialnym za wdrażanie w Polsce postanowień Konwencji o ochronie różnorodności biologicznej jest minister środowiska. Natomiast zmiana nazwy strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, poprzez usunięcie słowa „krajowa”, wynika z regulacji ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 i Nr 157 poz. 1241).

Zgodnie z dyrektywą siedliskową (art. 22 pkt 2) i dyrektywą ptasią (art. 11) Państwa członkowskie zapewniają, aby celowe wprowadzenie do stanu dzikiego dowolnego gatunku, który nie jest rodzimy na ich terytorium, było uregulowane w taki sposób, by nie zaszkodzić siedliskom przyrodniczym w obrębie ich naturalnego zasięgu lub dzikiej rodzimej faunie i florze. W celu usprawnienia systemu kontroli wprowadzania gatunków obcych do środowiska przyrodniczego zaproponowano poniższe zmiany.

Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 120 ustawy zezwolenia na odstępstwa od zakazów, o których mowa w art. 120 ust. 2, wydaje Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska. Przedmiotowa zmiana przenosi obowiązek wydawania tych zezwoleń na regionalnych dyrektorów ochrony środowiska, poza czynnością polegającą na sprowadzaniu gatunków obcych do kraju. Terenowe organy dysponują większą wiedzą na temat stopnia zagrożenia w regionie, które może spowodować dany gatunek obcy w przypadku wydania zezwolenia na czynności zakazane. Wprowadzenie obowiązku prowadzenia rejestru wydawanych zezwoleń umożliwi większą kontrolę nad gatunkami obcymi, które mogą stać się zagrożeniem dla gatunków rodzimych lub siedlisk przyrodniczych. W zaproponowanym przepisie zasięgnięcie opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody nie będzie wymogiem obowiązkowym. Organ wydający zezwolenie będzie mógł zasięgnąć opinii Państwowej lub regionalnej rady ochrony przyrody, gdy będzie zachodziła taka potrzeba. Zaproponowana zmiana usprawni rozpatrywanie wniosków o wydanie zezwolenia na odstępstwa od zakazów, o których mowa w art. 120 ust. 2, a tym

samym wpłynie pozytywnie na realizację ochrony gatunków rodzimych i siedlisk przyrodniczych przed inwazyjnymi gatunkami obcymi.

W odniesieniu do opinii lub orzeczenia lekarsko-weterynaryjnego, będącej elementem wniosku o wydanie zezwolenia, które zawierają stwierdzenie spełnienia przez wnioskodawcę warunków przetrzymywania gatunków, odpowiadających ich potrzebom biologicznym rozszerzono ich zakres o stwierdzenie spełnienia warunków uniemożliwiających ucieczkę gatunków obcych. Ponadto tylko dla gatunków ssaków i ptaków będzie wymagana opinia powiatowego lekarza weterynarii, a dla pozostałych gatunków zwierząt wystarczająca będzie opinia każdego lekarza weterynarii.

W proponowanym brzmieniu art. 126 ust. 1 ustawy doprecyzowano zakres szkód wyrządzonych przez gatunki chronione, objęte ochroną na podstawie dyrektywy siedliskowej, w przypadku których przysługuje odszkodowanie. W zależności od gatunku odszkodowania będą przysługiwały za straty: w płodach i uprawach rolnych – w gospodarstwach rolnych, w drzewostanach – na gruntach leśnych i w uprawach leśnych oraz w urządzeniach wodnych w przypadku gospodarki rybackiej. Zakres został określony w taki sposób, aby możliwe było oszacowanie wartości głównych szkód związanych bezpośrednio z daną gospodarką. Natomiast odszkodowania nie będą obejmowały jak dotychczas utraconych korzyści (art. 126 ust. 2).

W projekcie ustawy w art. 126 ust. 4 rozszerzono listę podmiotów, które mogą współdziałać z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska o właścicieli gospodarstw rybackich. Przepis art. 126 ust. 6 pkt 3 ma na celu wyłączenie podmiotów, które nie posiadają pozwolenia wodnoprawnego z możliwości ubiegania się o odszkodowania.

W zakresie rozdziału 11 ustawy „Przepisy karne”, wprowadzone zostały zmiany mające na celu stworzenie spójnego systemu ochrony gatunkowej, o którym mowa w art. 12 dyrektywy siedliskowej i art. 5 dyrektywy ptasiej. Wykonanie czynności zakazanych w stosunku do roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową, bez odpowiedniego zezwolenia będzie jak dotychczas podlegało karze aresztu lub grzywny. Natomiast brzmienie samego zakazu (art. 51 ust. 1 i art. 52 ust. 2), a nie przepisu karnego, będzie określało czy zakazane jest wykonywanie tej czynności w sposób umyślny czy również nieumyślny. Dotychczas jedynie ten kto naruszył zakazy w stosunku do gatunków chronionych w sposób umyślny, niezależnie od brzmienia zakazu, podlegał ww. karze.

Ponadto wykroczeniem będzie również umyślne naruszenie zakazów w stosunku do produktów z fok (art. 127 pkt 2 lit. f). Zgodnie z art. 6 Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1007/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie handlu produktami z fok, zachodzi potrzeba ustanowienia przez kraje członkowskie sankcji, mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów rozporządzenia. Państwa członkowskie są zobowiązane

do powiadomienia Komisji Europejskiej o wprowadzeniu przepisów dotyczących sankcji do dnia 20 sierpnia 2010 r.

Zmiana organu w art. 130 ust. 1 i 4 ustawy wynika ze zmiany kompetencji w art. 120. Przepis art. 130 ust. 4 został ponadto uzupełniony o możliwość zarządzenia nie tylko uśmiercenia zwierząt, lecz również zniszczenia roślin lub grzybów gatunków obcych na koszt skazanego, w przypadku ukarania za wykroczenia określone w art. 131 pkt 4a i 10.

Dodanie art. 40a i zmiana brzmienia art. 44 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066, z późn. zm.), wynika z konieczności pełnego wdrożenia dyrektywy ptasiej, tj. art. 6 i art. 9 ust. 2 lit. c i e tej dyrektywy, poprzez wprowadzenie kontroli przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie obrotu zwierzyną żywą oraz obrotu tuszami zwierzyny i ich częściami (art. 40a), rozszerzenie treści zezwoleń ministra właściwego do spraw środowiska na odstrzał lub odłów zwierząt łownych do określonych celów o określenie warunków minimalizujących negatywne oddziaływanie odstrzału lub odłowu na populację, a także wprowadzenie mechanizmu kontroli wykonywania tych zezwoleń (art. 44).

Zmiana art. 44a ustawy - Prawo łowieckie jest wprowadzana w celu usprawnienia systemu eliminacji gatunków zwierząt łownych (lis, norka amerykańska, szop pracz) zagrażających gatunkom ptaków wodno-błotnych, w tym gatunkom chronionych (np. bernikla kanadyjska, sterniczka jamajska). Tradycyjne metody wykonywania polowania nie są obecnie wystarczające przy nieustannym wzroście populacji drapieżników (łowieckich), które zostały wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. Nr 45, poz. 433). Część z nich to gatunki obce (norka amerykańska, szop pracz), niezwykle inwazyjne i negatywnie wpływające na zachowanie równowagi w środowisku przyrodniczym. Obecnie obowiązujący przepis art. 44a ustawy – Prawo łowieckie pozwala na odłów określonych drapieżników, nie wskazuje jednak sposobu postępowania z nimi. Stąd doprecyzowanie tej kwestii przez umożliwienie eliminacji odłowionych drapieżników - zgodnie z art. 2 ww. dyrektywy państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zachowania populacji gatunków określonych w art. 1 dyrektywy na poziomie, który odpowiada w szczególności wymogom ekologicznym, naukowym i kulturowym, mając na uwadze wymogi ekonomiczne i rekreacyjne lub w celu dostosowania populacji tych gatunków do tego poziomu.

Powyższe działanie jest także działaniem ochronnym wpisującym się w proces realizacji dyrektywy siedliskowej. Zgodnie z definicją „ochrony” zawartą w art. 1 ww. dyrektywy, ochrona „oznacza zestaw działań wymaganych do zachowania siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków dzikiej fauny i flory w stanie sprzyjającym ochronie (...) lub też do odtwarzania takiego stanu.”

Zmianę art. 44a uzasadnia także treść decyzji 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiającej szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego. Celem tego programu jest m.in. ochrona, zachowanie, odbudowa i rozwijanie funkcjonowania systemów naturalnych, siedlisk przyrodniczych, dzikiej flory i fauny mające na celu m.in. powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej, łącznie z różnorodnością zasobów genetycznych, zarówno w Unii Europejskiej, jak i w skali globalnej.

Ustawa nie zawiera przepisów technicznych i nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt ustawy, z chwilą przekazania do uzgodnień zewnętrznych, zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia regulacji

Celem wprowadzenia zmian do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.) jest prawidłowa i pełna transpozycja dyrektywy 2009/147/EC z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. UE L. 20 z 26.01.2010, str.7), tzw. dyrektywy ptasiej oraz dyrektywy 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L. 206 z 22.07.1992, str.7), tzw. dyrektywy siedliskowej.

2. Podmioty, na które oddziałuje niniejszy akt normatywny

Wprowadzenie niniejszego aktu normatywnego będzie oddziaływało na następujące podmioty: Minister Środowiska, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska oraz parki narodowe w zakresie posiadanych przez nie kompetencji, jak również na podmioty wnioskujące o wykonywanie czynności zakazanych w stosunku do gatunków objętych ochroną, w tym: Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, podmioty prowadzące działalność gospodarczą związaną z rolnictwem i rybołówstwem, inwestorzy, uczelnie wyższe i instytucje naukowe.

Projektowany akt normatywny oddziałuje również na Organ Zarządzający Konwencji Waszyngtońskiej w Polsce – Ministra Środowiska. Wejście w życie ustawy wpłynie na usprawnienie współpracy między Organem Zarządzającym a Organem Naukowym CITES w Polsce przy realizacji i wdrażaniu przepisów UE dotyczących handlu dziką fauną i florą gatunków zagrożonych wyginięciem.

Akt oddziaływał będzie także na Państwową Straż Łowiecką, przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie obrotu zwierzyną żywą oraz obrotu tuszami zwierzyny i ich częściami, podmioty dokonujące odstrzałów lub odłowów zwierząt łownych do określonych celów, a także dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich.

3. Konsultacje

I. Lista podmiotów biorących udział w konsultacjach:

1. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
2. Instytuty:
 - a) Instytut Badawczy Leśnictwa
 - b) Instytut Botaniki Polskiej Akademii Nauk
 - c) Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk
3. Komitet Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk
4. Krajowa Rada Izb Rolniczych

5. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
6. Organizacje ekologiczne:
 - a) Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska
 - b) Centrum Prawa Ekologicznego
 - c) Klub „Gaja”
 - d) Klub Przyrodników
 - e) Liga Ochrony Przyrody
 - f) Polski Klub Ekologiczny
 - g) Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”
 - h) Stowarzyszenie – Chrońmy Mokradła
 - i) Stowarzyszenie – Pracownia na rzecz Wszystkich Istot
 - j) Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Krajobrazu Kulturowego Mazur SADYBA
 - k) Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków
 - l) Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków
7. Rada Ogrodów Botanicznych w Polsce
8. Rada Ogrodów Zoologicznych w Polsce
9. Polskie Towarzystwo Botaniczne
10. Polski Związek Łowiecki
11. Towarzystwo Naukowe Prawa Ochrony Środowiska we Wrocławiu
12. Uczelnie wyższe:
 - a) Akademia Rolnicza w Poznaniu
 - b) Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
 - c) Uniwersytet Gdański
 - d) Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
 - e) Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
 - f) Uniwersytet Jagielloński
 - g) Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
 - h) Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
 - i) Uniwersytet Warszawski
 - j) Uniwersytet Wrocławski
 - k) Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

II. Pozostałe podmioty biorące udział w konsultacjach:

Marszałkowie województw

III. Inni uczestnicy konsultacji:

Państwowa Rada Ochrony Przyrody

Projekt zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie ustawy spowoduje przeniesienie części kompetencji Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na regionalnych dyrektorów ochrony środowiska oraz Ministra Środowiska. Liczba zadań wykonywanych przez jednostki budżetowe nie ulegnie

znacząco zmianie, w związku z czym nie będzie to miało bezpośredniego wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przepisów dot. Konwencji Waszyngtońskiej (CITES) spowoduje konieczność wydatkowania środków z budżetu państwa, które zostaną przeznaczone przede wszystkim na sfinansowanie działalności Komisji ds. CITES związanej z opiniowaniem spraw i wniosków dotyczących handlu okazami gatunków CITES, szczegółowo opisanej w projekcie aktu.

Liczba opinii, za które będzie przyznawane wynagrodzenie członkom Komisji ds. CITES, jest uzależniona od liczby spraw prowadzonych przez Ministra Środowiska. Szacunkowa roczna liczba opinii wynosi 500.

Szacunkowe koszty funkcjonowania Komisji ds. CITES:

- posiedzenia – 2 razy w roku – 5 tys. zł
- opinie – 500 rocznie – 125 tys. zł.

Szacowany całkowity koszt funkcjonowania Komisji ds. CITES: 130 tys. zł. rocznie.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Nowa regulacja nie będzie miała bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wprowadzenie w życie zmian do ustawy o ochronie przyrody będzie miało pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, m.in. poprzez usprawnienie procedury związanej z wydawaniem decyzji dotyczących odstępstw od zakazów w stosunku do gatunków objętych ochroną oraz rozszerzeniem przypadków, w których możliwe jest wydanie tych derogacji, w taki sposób aby jednocześnie nie spowodować zagrożenia dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków.

Zmiana regulacji ustawy o ochronie przyrody będzie miała również pozytywny wpływ na gospodarkę rolną, leśną i rybacką, poprzez określenie w jakich sytuacjach gospodarki te nie naruszają zakazów w stosunku do gatunków objętych ochroną i w związku z tym nie jest wymagane stosowne zezwolenie na ich prowadzenie.

Wejście w życie przepisów usprawni i skróci procedurę wydawania świadectw i zezwoleń dotyczących gatunków objętych Konwencją Waszyngtońską, co przyczyni się do krótszego oczekiwania na ww. dokumenty przez zainteresowane podmioty

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

Regulacja nie będzie miała wpływu na rozwój regionów.